

Talousarvioaloite TAA 338/2023 vp

Tytti Tuppurainen sd ym.

Talousarvioaloite määrärahan lisäämisestä vapaan sivistystyön rahoittamiseen (19 000 000 euroa)

Eduskunnalle

Hallitusohjelmassa kohdennetaan 19 miljoonan euron säästöt vapaan sivistystyön oppilaitoksiin, jotka järjestävät koulutusta kaikille suomalaisille. Säästöt kohdennetaan niin että kansalaisopistojen rahoituksesta leikataan 12,5 miljoonaa euroa, mikä vastaa noin 13 % kansalaisopistojen kokonaisrahoituksesta. Kansanopistoille kohdennetaan kolme miljoonaa euroa opistovuosikoulutuksen vahvistamiseen, jolla lisätään kansanopistojen opistovuosi-koulutuksen aloituspaikkoja. Samaan aikaan kokonaisrahoitusta leikataan kuitenkin 2 miljoonaa euroa. Kesäyliopistoilta tehtävä 1 miljoonan euron leikkaus vastaa noin 20 % niiden koko budjetista. Opintokeskusten 3,5 miljoonan euron leikkaus on niin ikään noin 20 % leikkaus niiden kokonaisbudjettiin.

Vapaan sivistystyön sektorilla toimii 291 oppilaitosta, jotka järjestivät 81 000 koulutusta 1,1 miljoonalle suomalaiselle esimerkiksi vuonna 2021.

Oppilaitosverkosto kaventuisi ja kattavat koulutuspalvelut häviäisivät varsinkin pienistä kunnista. Rahoitusleikkaukset vaarantaisivat suomalaisten yhdenvertaiset mahdollisuudet jatkuvaan oppimiseen. Työikäisten opiskelu vaikeutuisi monilla paikkakunnilla. Kuntien mahdollisuudet edistää kuntalaisten hyvinvointia ja osaamista vaikeutuisivat. Järjestötoimijoiden ja vapaaehtoisten koulutus vähenisi ja osaava kansalaisyhteiskunta rapautuisi.

Leikkaukset heikentäisivät myös opetushenkilökunnan sekä hallinto- ja tukipalveluhenkilöstön työllisyyttä koko Suomessa, sillä 19 miljoonan leikkaus on suunniteltu tulemaan voimaan täysimääräisesti heti 2024 vuodesta lähtien. Tämä ei mahdollista hallittua rakenteellista kehittämistä. Henkilöstön palkat ovat tilojen ja materiaalien ohella suurin menoerä.

Hallitusohjelmassa tunnistettuja Suomen keskeisiä haasteita ovat nuorten syrjäytyminen ja pahoinvointi, työttömyys ja toisaalta työvoimapula, koulutustason laskeminen, osaamisvajae, puutteelliset perustaidot, ikääntyminen ja sote-palvelujen kasvava tarve sekä demokratian vahvistaminen ja kansalaisyhteiskunnan elinvoimaisuuden varmistaminen.

Järjestöt korostavat, että vapaan sivistystyön koulutuksissa näihin haasteisiin vastataan hyvin ja kustannustehokkaasti. Kaavaillut rahoitusleikkaukset vaarantaisivat hallituksen itse asettamien tavoitteiden saavuttamisen ja heikentävät sivistyksellisten oikeuksien toteutumista kaikille suomalaisille.

Talousarvioaloite TAA 338/2023 vp

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta lisää 19 000 000 euroa momentille 29.10.31 vapaan sivistystyön rahoittamiseen.

Helsingissä 20.10.2023

Tytti Tuppurainen sd
Johanna Ojala-Niemelä sd
Hanna Kosonen kesk